

Sårvård

Föreläsning och anteckningar av Anneli Nilsson, undersköterska VC Verkstaden 2019-05-22

Inför en såromläggning förbered, med vad som man tror ska behövas, på ett rent spritat bord/rullvagn, kan även lägga ett underlägg.

Sprita och sätt på ett par handskar.

Ta av förbandet, lägg i en soppåse som knyts ihop och slängs efter arbetet när omläggningen är klar.

Tvätta på och runt såret med tvål och vatten (om inte det är ett operationssår sedan mindre än 48 timmar) Ta av och släng handskarna. Sprita händerna och ta på nya handskar.

Prontosan lösning - (innehåller PHMB- Polyhexanide) ytaktiv substans med upprepningsförmåga.

Kroppens varm Prontosan lösning ska hållas på kompress och läggas på såret, i ca 10-15min, önskvärt på alla sår. Detta för att hjälpa till att få bort Biofilm/Biobörda = Bakterier som är koloniserade och kapslas in skyddas av ett hölje, som gör att det är svårt att tvätta bort med tvål och vatten, NaCl mm, skyddar även bakterierna så att antibiotika har svårt att ta död på dem. Prontosanlösning klarar att komma igenom detta hölje.

Viktigt att fortsätta rensa och debridera sår som är belastade med kraftig biobörda, fibrin mm, detta kan göras med sårsläv/skarpsslev eller en mjukare variant, Debrisoft eller Debrisoft Lolly – monofilamenta polyesterfibrer. Denna fuktas lätt med Prontosalösning eller NaCl innan användning.

Om såret ser infekterat ut ska alltid sårodling tas innan ev antibiotika sätts in.

Vid infekterat sår kan man använda:

AG förband (silver) finns i 2 varianter Aquacel och Mepilex, som lokalbehandling, ska ordinerar av läkare och helst inte användas mer än 3 veckor. Om man har ett sår som man anser vara infekterat och tagit en odling, rekommenderas att man lägger Ag förband tillsammans med antibiotika eller i väntan på sårodlingsvaret, visar det sig att det finns bakterier i odlingen, som ska behandlas med antibiotika, bör man fortsätta använda AG förband för lokalbehandling tillsammans med antibiotika.

AG förband är också ett bra och rekommenderat förband vid brännskador. Aquacel ag bör användas vid mycket vätskande brännsår. Kan sitta på 14dagar om det skulle fastna i sår, blir som en skorpa. Mepilex ag används vid mindre vätskande brännsår.

Förband med Polyhexanide PHMB är ett "modernt" antiseptikum. Detta kan användas vid misstanke om kraftig biobörda/sårinfektion. Ex: Suprasorb PHMB – innehåller polyhexanid som finns kvar i förbandet upp till 7dagar.

Förband med Surfaktantmedel som bryter ner biofilm – ex PolyMem – (rosa diskduk) ett förband som effektivt rensar och absorberar och håller en jämn fuktighet i såret. Kan sitta i 7dagar.

Förband med god uppsugning för mycket vätskande sår är Aquacel som finns i olika storlekar, finns även som band som kan läggas ner i sårhål. Mepilex kommer att bytas ut, utvecklats till ett förband med god uppsugning av även lite tjockare sekret, Mepilex XT.

Ett förband som är mycket användbart och kan sitta 1 vecka och är duschbart, uppskattat av patienterna är Tegaderm foam adhesive, god uppsugning och kan vara bra som täckförband över Aquacel.